



Formy a dilemy samospráv	2
Online, luno.hu, 28. 7. 2023, 5:21	
Basketbalistky budú na univerziáde v Číne hájiť česť slovenských kolektívnych športov	4
Online, sport.aktuality.sk, 28. 7. 2023, 8:16	
Basketbalistky sa chcú na univerziáde v Číne opierať o tímovosť	6
Online, teraz.sk/sport, 28. 7. 2023, 8:41	
Slovensko má na univerziáde zastúpenie aj v kolektívnom športe	7
Online, sportnet.sme.sk, 28. 7. 2023, 9:40	
Slovenky sa pripravujú na významné podujatie: Čaká ich veľký duel proti Češkám	9
Online, sportky.zoznam.sk, 28. 7. 2023, 10:30	
Nová technológia zvýši úspešnosť umelého oplodnenia. Podiel'ali sa na nej slovenskí vedci	11
Online, mediweb.hnonline.sk, 28. 7. 2023, 12:00	
Botanická záhrada v Košiciach ponúka návštevníkom novinky aj kultúrne podujatia	13
Online, kosiceonline.sk, 28. 7. 2023, 16:40	
Fenomén UFO	14
Televízia, Televízne noviny, 28. 7. 2023, 19:47	
Novinka pri výmene kolenného a bedrového kĺbu: Pacient sa po operácii zotaví oveľa skôr	16
Online, mediweb.hnonline.sk, 30. 7. 2023, 15:00	
Najvýkonnejší teleskop prepisuje učebnice. Posúva hranice poznania o celom vesmíre i o minulosti Zeme	17
Online, tvnoviny.sk, 30. 7. 2023, 17:53	
Oko do vesmíru	18
Televízia, Televízne noviny, 30. 7. 2023, 19:49	



Formy a dilemy samospráv [🔗](#)

📅 28. 7. 2023, 5:21, Zdroj: luno.hu [🔗](#), Autor: **zp**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Dosah: 215 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 85 EUR

Vytlačiť Odoslať e-mailom

Uverejnené: piatok, 28. júl 2023, 05:21

Celoštátna slovenská samospráva v Maďarsku (CSSM) spolu s Nadáciou sv. Vojtecha pre výskum strednej a východnej Európy y zorganizovali tento rok v priestoroch CSSM medzinárodnú konferenciu pod názvom Formy a dilemy samosprávy. Téma je v kruhu národností žijúcich v Maďarsku mimoriadne aktuálna, v tomto roku si totiž pripomínáme 30. výročie prijatia Zákona o právach národnostných a etnických menšín, ktorý umožnil vytvoriť aj slovenský samosprávny systém.

Konferenciu otvorila predsedníčka CSSM Alžbeta Hollerová Račková, ktorá, okrem krátko historického prehľadu slovenskej komunity v Maďarsku, hovorila aj o ťažkostiach zachovávaní identity a jazyka. „Často sa nás pýtajú na Slovensku dve veci – koľko nás je a prečo nehovoríme po slovensky? Podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011 (údaje z minuloročného sčítania ešte nie sú známe) žije v Maďarsku 35 tisíc Slovákov, no na základe odhadov tento počet môže byť výrazne vyšší, až 100 tisíc. Zlá správa je ale, že počet tých, ktorých materinský jazyk je slovenský, rapídne klesá, momentálne je ich o niečo viac ako 8 tisíc. Slovenská národnosť v Maďarsku sa výrazne líši napr. aj od maďarskej komunity na Slovensku, pretože keď pred vyše 300 rokmi prišli predkovia terajších Slovákov na územie dnešného Maďarska, boli odlišní čo sa týka jazyka, kultúry aj konfesie. Na území Maďarska sa usadili takmer na celom území, dnes z devätnástich žúp v deviatich a v hlavnom meste žijú Slováci. Takže takto sme roztrúsení, a boli sme vždy, čo sa týka aj miery uvedomelosti, jazyka a podmienok existencie.... Situáciu zhoršilo aj to, že po rozpade Uhorska sa Slováci, ktorí zostali na území dnešného Maďarska, ocitli v nepriateľskom prostredí, odrezaní jednak od materského národa, na druhej strane aj od slovenských komunit, ktoré sa dostali na územie Rumunska a Srbska. Kým v Česko-Slovensku, Srbsku a Rumunsku nastalo zlepšenie, v prípade Maďarska bol práve opačný proces. Ďalší taký zlomový bod bol v rokoch 1947-48, keď v rámci výmeny obyvateľstva z Maďarska odišlo 73 tisíc Slovákov, v prevažnej väčšine z evanjelických dolnozemskej lokalít – boli to dobre organizované evanjelické cirkevné zbory na čele s takými farármi, ktorým dôverovali a za ktorým išli na Slovensko. Keďže katolícke obce boli menej organizované, tento proces sa ich týkal menej,“ povedala vo svojej prednáške A. Hollerová Račková.

Okolnosti vzniku národnostného zákona a systém národnostných samospráv v Maďarsku účastníkom konferencie priblížila vedúca kabinetu CSSM Orsolya Szabóová. Ako povedala, po druhej svetovej vojne bolo v Ústave Maďarskej ľudovej republiky zakotvené, že maďarskí občania majú rovnaké práva pred zákonom a že „Maďarská ľudová republika poskytne všetkým národnostiam žijúcim na jej území možnosť vzdelávať sa v ich materinskom jazyku a pestovať ich národnú kultúru.“ Obdobie medzi rokmi 1948 a 1960 charakterizovala teória a prax internacionalizmu, podľa ktorej sa národnostná otázka vyrieši sama a základné národnostné protiklady zaniknú spolu so zánikom triednych protikladov, pretože národnosti dostanú rovnaké práva ako príslušníci väčšinového národa. Kádárová éra mala vo vzťahu k národnostiam dvojaký cieľ: chcela, aby sa menšiny plne integrovali do maďarskej spoločnosti, ale zároveň chcela, aby si zachovali svoju identitu a špecifickú kultúru. Komplexná legislatíva týkajúca sa národnostnej menšiny nebola prijatá a až v roku 1988 vláda vypracovala politické smernice pre zákon o národnostných menšinách. Podľa toho ústava zaručuje rovnoprávnosť národností, používanie materinského jazyka, vzdelávanie v materinskom jazyku a pestovanie vlastnej kultúry, ale v právnom systéme „chýba komplexná, moderná a podrobná úprava práv národnostných menšín“, t. j. je potrebný zákon o národnostiach. Navrhovaný zákon by mal objasniť, kto patrí k národnosti „len na základe suverénneho rozhodnutia jednotlivca, rozhodnutia prijatého na základe subjektívneho práva“, zabezpečiť zachovanie a rozvoj špecifických znakov národností, vymedziť individuálne a kolektívne práva atď. Novela ústavy z roku 1989 deklarovala, že národnostné a jazykové menšiny sú súčasťou moci ľudu, sú štátnymi faktormi. Podľa článku 68 ústavy sú národnostné a etnické menšiny v Maďarsku súčasťou ľudovej moci, sú štátnymi činiteľmi a základný zákon zabezpečil ich zastúpenie a kolektívnu účasť na verejnom živote a umožnil im vytvoriť miestne a celoštátne samosprávy. Po zmene politického systému, s cieľom spomaliť asimiláciu a zachovať etnickú identitu, zákon o právach národnostných a etnických menšín (LXXVII z roku 1993) priznal pre 13 uznaných národností určitý stupeň autonómie – kultúrnu autonómiu. Medzi kolektívne práva menšín patrilo právo zakladať spoločenské organizácie, miestne a celoštátne národnostné samosprávy, národnostné vzdelávacie, výchovné a vedecké siete. Medzi týmito právami bolo jedným z najdôležitejších kolektívnych práv právo na zriadenie menšinových samospráv, ktoré viedlo k vytvoreniu samospráv národnostných menšín, ktoré dodnes existujú na troch úrovniach: celoštátnej, regionálnej a miestnej.

Vedúca kabinetu CSSM hovorila aj o tom, ako sa zmenili počty národnostných, a v rámci toho slovenských samospráv od vzniku národnostného samosprávneho systému pred 30 rokmi. Kým v roku 1994 bolo v krajine zriadených celkovo 679 menšinových samospráv, z toho 38 slovenských, v roku 1995 bolo umožnené zriadenie ďalších menšinových samospráv, čím sa celkový počet fungujúcich samospráv zvýšil na 817 a počet slovenských menšinových samospráv na 51. V roku 1998 sa uskutočnilo 1 381 volieb do miestnych menšinových samospráv v 1 046 obciach v celej krajine a vzniklo 75 slovenských menšinových samospráv. V roku 2002 bolo v celej krajine zriadených 1 841 menšinových samospráv, z ktorých Slováci vytvorili spolu 112 samospráv. V roku 2006 sa uskutočnilo 2 049 volieb do menšinových samospráv v 1 435 obciach v krajine a vzniklo 116 slovenských menšinových samospráv. V roku 2010 sa uskutočnilo 2321 volieb do miestnych menšinových samospráv v 1592 obciach a vzniklo 122 miestnych slovenských samospráv. V roku 2014 vzniklo 2143 miestnych menšinových samospráv, z toho 112 slovenských. V roku 2019 vzniklo 2188 miestnych menšinových



samospráv, z toho 112 slovenských.

Na konferencii sa rozoberali aj otázky týkajúce sa samosprávneho systému na Slovensku. Na Slovensku existujú dva druhy samospráv – územné a záujmové. Kým územná je priestorovo vymedzený funkčný celok a základným územným samosprávnym celkom sú obce, v záujmových samosprávach ľudí spája určitý spoločný záujem. V takomto prípade ide o záujmovú či profesijnú samosprávu, príkladom môžu byť Slovenská advokátska komora, Notárska komora, Lekárska komora, atď. Ako sudca Ústavného súdu SR, docent Fakulty verejnej správy **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** Martin Vernarský povedal, vzťah štátu a územnej samosprávy na Slovensku, aj napriek tomu, že ten druhý je dôležitým prvkom demokracie, je ako prístup otca k neposlušnému synovi. Za hlavný problém označil to, že fungujú na báze konkurencie, a nie kooperácie. Hovorilo sa i o alternatívnych riešeniach v pracovnoprávných sporoch v územných samosprávach na Slovensku. Viaceré spory sa okrem súdnej cesty dajú riešiť napr. mediáciou, ktorá je určite pokojnejšou a lacnejšou alternatívou urovnania nezhody názorov. Ivan Halász, profesor FVS **UPJŠ** v Košiciach a Národnej univerzity verejnej správy v Budapešti prednášal o kríze samospráv na Slovensku, ktoré v predošlých rokoch oslabili pandémia a vojna, ako aj pomalé šírenie digitalizácie v tejto oblasti.

(kan)

Po Ut St Št Pi So Ne

26 27 28 29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Autor: zp



Basketbalistky budú na univerziade v Číne hájiť česť slovenských kolektívnych športov

28. 7. 2023, 8:16, Zdroj: sport.aktuality.sk, Vydavateľ: Ringier Slovakia Media s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 116 880 GRP: 2,60 OTS: 0,03 AVE: 1533 EUR

Zdieľať na Messenger

ŠPORT.sk • TASR • 08:16 - 28.07.2023

Po dvojročných odkladoch sa na prelome júla a augusta uskutočnia 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v čínskom meste Čcheng-tu (28. júla – 8. augusta).

Z kolektívnych športov má Slovensko zastúpenie v ženskom basketbale. Výber trénera Richardsa Kucsua chce dosiahnuť na čo najlepšie umiestnenie, aj keď to v kvalitnej konkurencii nebude mať jednoduché.

Príprava na čínsku misiu bola v domácich podmienkach, v predchádzajúcich týždňoch sa v piešťanskej Diplomate aréne formovala herná koncepcia slovenského univerzitného tímu. "Príprava bola veľmi krátka. Tým, že máme 12 hráčok, tak sme sa nejakým spôsobom snažili zamerať na to, aby sme dokázali zostať zdravotne v poriadku. Prvé dva týždne sme neboli v kompletnom zložení, to nie je výhovorka. Snažili sme sa sklbiť najzákladnejšie veci, aby sme sa vedeli pripraviť aj takticky, ale všetko to smerovalo k tímovosti, aby sme vedeli dosiahnuť čo najlepší výsledok," zhodnotil pre TASR prípravu tréner Sloveniek Richard Kucsua.

Podstatnou témou bolo tvorenie finálnej 12-člennej nominácie, ktorá vycestuje do Čcheng-tu reprezentovať Slovensko. „Už pár mesiacov pred začiatkom začali na Slovenskej basketbalovej asociácii pracovať s určitým počtom hráčok. Nakoniec z toho vyšlo to, že po rôznych zdravotných, reprezentačných a iných povinnostiach sa nominácia tvorila veľmi jednoducho. Nie je to úplne štandardné, že máme len 12 hráčok. Keď sa bavíme o absenciách, tak reč je o 10 až 15 hráčkach, u ktorých som si reálne vedel predstaviť, že by mohli zabojsovať o miesto. Je to na nich, je to realita. Baby, ktoré tu sú, tak tvoria dobrý kolektív. Obeťujú svoje osobné veci a leto, takže si myslím, že z tejto prípravy sme vyťažili maximum," prezradil reprezentačný kormidelník.

27 júl 2023, 10:02

Slováci sa neuspokojujú, hoci predkvalifikáciou kráčajú úspešne: Chýbala nám úspešnosť strelby

Basketbalisti Slovenska sú opäť o krok bližšie k vytuženej méte vymaniť sa z predkvalifikačného sita a hrať proti najlepším tímom Európy. V druhom vystúpení I-skupiny predkvalifikácie ME 2025 zaknihovali proti Albánsku jasné víťazstvo (86:63) a svojou hrou a výsledkami si na svoju stranu získavajú čoraz viac fanúšikov.

V rámci prípravy odohral jeho výber štyri prípravné stretnutia, v dvojzápasoch s Českom (52:62, 60:70) a Poľskom (49:64 a 45:61) úspech nezaznamenal. Tieto previerky však ukázali, čomu sa musia vyvarovať v „ostrých“ zápasoch na turnaji a na čom musí byť hra Sloveniek postavená. „Tímovosť, ukazovanie vzdoru a bojovnosť za každého stavu. Hlavne chceme stavať na tom, a počas prípravných zápasov to hádam bolo vidieť, že nemáme nejakého vysloveného lídra, ale chceme to stavať na tímovosti, kompaktnosti a súdržnosti. Snažíme sa tomuto tímu prispôsobiť herný koncept. Skúšali sme, čo funguje, čo je potrebné zmeniť. Prípravné zápasy boli o tom, aby po výpadku od zápasov boli hráčky v herných situáciách," vyhlásil Kucsua.

Tesne pred začiatkom podujatia sa zmenil počet tímov, napokon sa v Čcheng-tu predstaví 12 družstiev a Slovensko nastúpi v B-skupine proti Taiwanu (29. júla o 9.00 h) a proti Česku (30. júla o 13.30 h). Z každej skupiny postúpia dva najlepšie tímy do štvrtfinále, na družstvo na 3. mieste čakajú súboje o 9. – 12. priečku. Pri poslednej účasti, v roku 2019, obsadili Slovenky konečné 12. miesto.

Nominácia basketbalistiek Slovenska na 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v Čcheng-tu (28. júla – 8. augusta):

hráčky: Tatiana Bábiková (Univerzita Komenského v Bratislave), Tímea Čatlošová (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Dovčíková (Katolícka univerzita v Ružomberku), Anna Kaljužná (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici), Michaela Lukačiková (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Machalová (The University of Texas at Tyler/USA), Petra Oborilová (Iona University/USA), Kamila Plavnická (**Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**), Ema Rodáková (Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach), Soňa Svetlíková (Univerzita Karlova/ČR), Dominika Urbanová (Technická univerzita v Košiciach), Zuzana Vargová (Univerzita Komenského v Bratislave)

realizačný tím: Richard Kucsua – hlavný tréner, František Kubala – asistent trénera, Michaela Balážová – vedúca družstva, Daniel Buliak – fyzioterapeut, Patrik Kmec – lekár

Program:

29. júla o 9.00 h: SLOVENSKO – Taiwan

30. júla o 13.30 h: Česko - SLOVENSKO



Tags:

Autor: Šport.sk



Basketbalistky sa chcú na univerziáde v Číne opierať o tímovosť ✉

☐ 28. 7. 2023, 8:41, Zdroj: teras.sk/sport ✉, Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 14 946 GRP: 0,33 OTS: 0,00 AVE: 853 EUR

Príprava na čínsku misiu bola v domácich podmienkach, v predchádzajúcich týždňoch sa v piešťanskej Diplomate aréne formovala herná koncepcia slovenského univerzitného tímu.

Čcheng-tu 28. júla (TASR) – Po dvojiročných odkladoch sa na prelome júla a augusta uskutočnia 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v čínskom meste Čcheng-tu (28. júla – 8. augusta). Z kolektívnych športov má Slovensko zastúpenie v ženskom basketbale. Výber trénera Richardsa Kucsu chce dosiahnuť na čo najlepšie umiestnenie, aj keď to v kvalitnej konkurencii nebude mať jednoduché.

Príprava na čínsku misiu bola v domácich podmienkach, v predchádzajúcich týždňoch sa v piešťanskej Diplomate aréne formovala herná koncepcia slovenského univerzitného tímu. "Príprava bola veľmi krátka. Tým, že máme 12 hráčok, tak sme sa nejakým spôsobom snažili zamerať na to, aby sme dokázali zostať zdravotne v poriadku. Prvé dva týždne sme neboli v kompletnom zložení, to nie je výhovorka. Snažili sme sa skĺbiť najzákladnejšie veci, aby sme sa vedeli pripraviť aj takticky, ale všetko to smerovalo k tímovosti, aby sme vedeli dosiahnuť čo najlepší výsledok," zhodnotil pre TASR prípravu tréner Sloveniek Richard Kucsa.

Podstatnou témou bolo tvorenie finálnej 12-člennej nominácie, ktorá vycestuje do Čcheng-tu reprezentovať Slovensko. „Už pár mesiacov pred začiatkom začali na Slovenskej basketbalovej asociácii pracovať s určitým počtom hráčok. Nakoniec z toho vyšlo to, že po rôznych zdravotných, reprezentačných a iných povinnostiach sa nominácia tvorila veľmi jednoducho. Nie je to úplne štandardné, že máme len 12 hráčok. Keď sa bavíme o absenciách, tak reč je o 10 až 15 hráčkach, u ktorých som si reálne vedel predstaviť, že by mohli zabojsovať o miesto. Je to na nich, je to realita. Baby, ktoré tu sú, tak tvoria dobrý kolektív. Obeťujú svoje osobné veci a leto, takže si myslím, že z tejto prípravy sme vyťažili maximum," prezradil reprezentačný kormidelník.

V rámci prípravy odohral jeho výber štyri prípravné stretnutia, v dvojzápasoch s Českom (52:62, 60:70) a Poľskom (49:64 a 45:61) úspech nezaznamenal. Tieto previerky však ukázali, čomu sa musia vyvarovať v „ostrých“ zápasoch na turnaji a na čom musí byť hra Sloveniek postavená. „Tímovosť, ukazovanie vzdoru a bojovnosť za každého stavu. Hlavne chceme stavať na tom, a počas prípravných zápasov to hádam bolo vidieť, že nemáme nejakého vysloveného lídra, ale chceme to stavať na tímovosti, kompaktnosti a súdržnosti. Snažíme sa tomuto tímu prispôbiť herný koncept. Skúšali sme, čo funguje, čo je potrebné zmeniť. Prípravné zápasy boli o tom, aby po výpadku od zápasov boli hráčky v herných situáciách," vyhlásil Kucsa.

Tesne pred začiatkom podujatia sa zmenil počet tímov, napokon sa v Čcheng-tu predstaví 12 družstiev a Slovensko nastúpi v B-skupine proti Taiwanu (29. júla o 9.00 h) a proti Česku (30. júla o 13.30 h). Z každej skupiny postúpia dva najlepšie tímy do štvrtfinále, na družstvo na 3. mieste čakajú súboje o 9. – 12. priečku. Pri poslednej účasti, v roku 2019, obsadili Slovenky konečné 12. miesto.

Nominácia basketbalistiek Slovenska na 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v Čcheng-tu (28. júla – 8. augusta):

hráčky: Tatiana Bábiková (Univerzita Komenského v Bratislave), Tímea Čatlošová (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Dovčíková (Katolícka univerzita v Ružomberku), Anna Kaljužná (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici), Michaela Lukačiková (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Machalová (The University of Texas at Tyler/USA), Petra Oborilová (Iona University/USA), Kamila Plavnická (**Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**), Ema Rodáková (Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach), Soňa Svetlíková (Univerzita Karlova/ČR), Dominika Urbanová (Technická univerzita v Košiciach), Zuzana Vargová (Univerzita Komenského v Bratislave)

realizačný tím: Richard Kucsa – hlavný tréner, František Kubala – asistent trénera, Michaela Balážová – vedúca družstva, Daniel Buliak – fyzioterapeut, Patrik Kmec – lekár

Program Slovenska v B-skupine:

29. júla o 9.00 h: SLOVENSKO – Taiwan

30. júla o 13.30 h: Česko - SLOVENSKO

Autor: TASR



Slovensko má na univerziáde zastúpenie aj v kolektívnom športe [↗](#)

📅 28. 7. 2023, 9:40, Zdroj: sportnet.sme.sk [↗](#), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ďalšie zdroje: sportnet.sme.sk

Dosah: 273 202 GRP: 6,07 OTS: 0,06 AVE: 3228 EUR

Slovenské basketbalistky sa chcú opierať o tímovosť.

ČCHENG TU. Po dvojročných odkladoch sa na prelome júla a augusta uskutočnia 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v čínskom meste Čcheng-tu (28. júla - 8. augusta).

Z kolektívnych športov má Slovensko zastúpenie v ženskom basketbale. Výber trénera Richardsa Kucsu chce dosiahnuť na čo najlepšie umiestnenie, aj keď to v kvalitnej konkurencii nebude mať jednoduché.

Príprava smerovala k tímovosti

Príprava na čínsku misiu bola v domácich podmienkach, v predchádzajúcich týždňoch sa v piešťanskej Diplomate aréne formovala herná koncepcia slovenského univerzitného tímu.

"Príprava bola veľmi krátka. Tým, že máme 12 hráčov, tak sme sa nejakým spôsobom snažili zamerať na to, aby sme dokázali zostať zdravotne v poriadku. Prvé dva týždne sme neboli v kompletnom zložení, to nie je výhovorka.

Snažili sme sa sklbiť najzákladnejšie veci, aby sme sa vedeli pripraviť aj takticky, ale všetko to smerovalo k tímovosti, aby sme vedeli dosiahnuť čo najlepší výsledok," zhodnotil pre TASR prípravu tréner Sloveniek Richard Kucsa.

Nominácia sa tvorila jednoducho

Program Slovenska v skupine B

29. júla o 9.00 h: Slovensko - Taiwan

30. júla o 13.30 h: Slovensko - Česko

Podstatnou témou bolo tvorenie finálnej 12-člennej nominácie, ktorá vycestuje do Čcheng-tu reprezentovať Slovensko.

„Už pár mesiacov pred začiatkom začali na Slovenskej basketbalovej asociácii pracovať s určitým počtom hráčov. Nakoniec z toho vyšlo to, že po rôznych zdravotných, reprezentačných a iných povinnostiach sa nominácia tvorila veľmi jednoducho.

Nie je to úplne štandardné, že máme len 12 hráčov. Keď sa bavíme o absenciách, tak reč je o 10 až 15 hráčkach, u ktorých som si reálne vedel predstaviť, že by mohli zabojsovať o miesto.

Je to na nich, je to realita. Baby, ktoré tu sú, tak tvoria dobrý kolektív. Obetujú svoje osobné veci a leto, takže si myslím, že z tejto prípravy sme vyťažili maximum," prezradil reprezentačný kormidelník.

V príprave neuspeli ani raz

V rámci prípravy odohral jeho výber štyri prípravné stretnutia, v dvojzápasoch s Českom (52:62, 60:70) a Poľskom (49:64 a 45:61) úspech nezaznamenal.

Tieto previerky však ukázali, čomu sa musia vyvarovať v „ostrých“ zápasoch na turnaji a na čom musí byť hra Sloveniek postavená.

„Tímovosť, ukazovanie vzdoru a bojovnosť za každého stavu. Hlavne chceme stavať na tom, a počas prípravných zápasov to hádam bolo vidieť, že nemáme nejakého vysloveného lídra, ale chceme to stavať na tímovosti, kompaktnosti a súdržnosti.

Snažíme sa tomuto tímu prispôbiť herný koncept. Skúšali sme, čo funguje, čo je potrebné zmeniť. Prípravné zápasy boli o tom, aby po výpadku od zápasov boli hráčky v herných situáciách," vyhlásil Kucsa.

Počet tímov sa zmenil tesne pred turnajom

Tesne pred začiatkom podujatia sa zmenil počet tímov, napokon sa v Čcheng-tu predstaví 12 družstiev a Slovensko nastúpi v B-skupine proti Taiwanu (29. júla o 9.00 h) a proti Česku (30. júla o 13.30 h).

Z každej skupiny postúpia dva najlepšie tímy do štvrtfinále, na družstvo na 3. mieste čakajú súboje o 9. - 12. priečku. Pri poslednej účasti, v roku 2019, obsadili Slovenky konečné 12. miesto.

Nominácia basketbalistiek Slovenska na 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v Čcheng-tu (28. júla - 8. augusta):



Nominácia Slovenska na Svetové univerzitné hry 2023

Hráčky: Tatiana Bábiková (Univerzita Komenského v Bratislave), Timea Čatlošová (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Dovčíková (Katolícka univerzita v Ružomberku), Anna Kaljužná (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici), Michaela Lukačiková (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Machalová (The University of Texas at Tyler/USA), Petra Oborilová (Iona University/USA), Kamila Plavnická (**Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**), Ema Rodáková (Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach), Soňa Svetlíková (Univerzita Karlova/ČR), Dominika Urbanová (Technická univerzita v Košiciach), Zuzana Vargová (Univerzita Komenského v Bratislave)

Realizačný tím: Richard Kucsa - hlavný tréner, František Kubala - asistent trénera, Michaela Balážová - vedúca družstva, Daniel Buliak - fyzioterapeut, Patrik Kmec - lekár

Autor: TASR



Slovenky sa pripravujú na významné podujatie: Čaká ich veľký duel proti Češkám [📄](#)

📅 28. 7. 2023, 10:30, Zdroj: sportky.zoznam.sk 📄, Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ďalšie zdroje: basket.zoznam.sk

Dosah: 90 788 GRP: 2,02 OTS: 0,02 AVE: 1677 EUR

0 Pošlite nám tip

Tréner Richard Kucsá Zdroj: TASR/Martin Palkovič

ČCHENG-TU - Po dvojiročných odkladoch sa na prelome júla a augusta uskutočnia 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v čínskom meste Čcheng-tu (28. júla – 8. augusta).

Z kolektívnych športov má Slovensko zastúpenie v ženskom basketbale. Výber trénera Richardsa Kucsú chce dosiahnuť na čo najlepšie umiestnenie, aj keď to v kvalitnej konkurencii nebude mať jednoduché.

Príprava na čínsku misiu bola v domácich podmienkach, v predchádzajúcich týždňoch sa v piešťanskej Diplomate aréne formovala herná koncepcia slovenského univerzitného tímu.

Všetko smerovalo k tímovosti

"Príprava bola veľmi krátka. Tým, že máme 12 hráčok, tak sme sa nejakým spôsobom snažili zamerať na to, aby sme dokázali zostať zdravotne v poriadku. Prvé dva týždne sme neboli v kompletnom zložení, to nie je výhovorka. Snažili sme sa sklbiť najzákladnejšie veci, aby sme sa vedeli pripraviť aj takticky, ale všetko to smerovalo k tímovosti, aby sme vedeli dosiahnuť čo najlepší výsledok," zhodnotil pre TASR prípravu tréner Sloveniek Richard Kucsá.

Podstatnou témou bolo tvorenie finálnej 12-člennej nominácie, ktorá vycestuje do Čcheng-tu reprezentovať Slovensko. „Už pár mesiacov pred začiatkom začali na Slovenskej basketbalovej asociácii pracovať s určitým počtom hráčok. Nakoniec z toho vyšlo to, že po rôznych zdravotných, reprezentačných a iných povinnostiach sa nominácia tvorila veľmi jednoducho. Nie je to úplne štandardné, že máme len 12 hráčok.

Galéria fotiek (2) Zdroj: TASR/Martin Baumann

Keď sa bavíme o absenciách, tak reč je o 10 až 15 hráčkach, u ktorých som si reálne vedel predstaviť, že by mohli zabojsovať o miesto. Je to na nich, je to realita. Baby, ktoré tu sú, tak tvoria dobrý kolektív. Obetujú svoje osobné veci a leto, takže si myslím, že z tejto prípravy sme vyťažili maximum," prezradil reprezentačný kormidelník.

V rámci prípravy odohral jeho výber štyri prípravné stretnutia, v dvojzápasoch s Českom (52:62, 60:70) a Poľskom (49:64 a 45:61) úspech nezaznamenal. Tieto previerky však ukázali, čomu sa musia vyvarovať v „ostrých“ zápasoch na turnaji a na čom musí byť hra Sloveniek postavená.

Chceme to stavať na tímovosti

„Tímovosť, ukazovanie vzdoru a bojovnosť za každého stavu. Hlavne chceme stavať na tom, a počas prípravných zápasov to hádam bolo vidieť, že nemáme nejakého vysloveného lídra, ale chceme to stavať na tímovosti, kompaktnosti a súdržnosti. Snažíme sa tomuto tímu prispôbiť herný koncept. Skúšali sme, čo funguje, čo je potrebné zmeniť. Prípravné zápasy boli o tom, aby po výpadku od zápasov boli hráčky v herných situáciách," vyhlásil Kucsá.

Tesne pred začiatkom podujatia sa zmenil počet tímov, napokon sa v Čcheng-tu predstaví 12 družstiev a Slovensko nastúpi v B-skupine proti Taiwanu (29. júla o 9.00 h) a proti Česku (30. júla o 13.30 h). Z každej skupiny postúpia dva najlepšie tímy do štvrtfinále, na družstvo na 3. mieste čakajú súboje o 9. – 12. priečku. Pri poslednej účasti, v roku 2019, obsadili Slovenky konečné 12. miesto.

Nominácia basketbalistiek Slovenska na 31. Svetové univerzitné hry FISU 2021 v Čcheng-tu (28. júla – 8. augusta):

hráčky: Tatiana Bábiková (Univerzita Komenského v Bratislave), Timea Čatlošová (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Dovčíková (Katólicka univerzita v Ružomberku), Anna Kaljužná (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici), Michaela Lukačiková (Prešovská univerzita v Prešove), Martina Machalová (The University of Texas at Tyler/USA), Petra Oborilová (Iona University/USA), Kamila Plavnická (**Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**), Ema Rodáková (Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach), Soňa Svetlíková (Univerzita Karlova/ČR), Dominika Urbanová (Technická univerzita v Košiciach), Zuzana Vargová (Univerzita Komenského v Bratislave)

realizačný tím: Richard Kucsá – hlavný tréner, František Kubala – asistent trénera, Michaela Balážová – vedúca družstva, Daniel Buliak – fyzioterapeut, Patrik Kmec – lekár

Program Slovenska v B-skupine:



29. júla o 9.00 h: SLOVENSKO – Taiwan

30. júla o 13.30 h: Česko - SLOVENSKO

Autor: Autor:



Nová technológia zvýši úspešnosť umelého oplodnenia. Podieľali sa na nej slovenskí vedci [📄](#)

📅 28. 7. 2023, 12:00, Zdroj: [mediweb.hnonline.sk](https://www.mediweb.hnonline.sk) [📄](#), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 1 510 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 260 EUR

Spoločnosti pre asistovanú reprodukciu sa tento rok podarila pre onkologické pacientky veľká vec.

Ako sme vás informovali, už niekoľko rokov trvá trend založiť si rodinu až v neskoršom veku, čo však okrem niektorých pozitív prináša so sebou aj riziká.

Gynekológovia varujú, počet neplodných párov sa zvyšuje a jedným z dôvodov je aj spoločenský trend zakladať si rodinu vo vyššom veku.

Vďaka slovenským a českým vedcom sa však už čoskoro dostane na trh nová technológia, ktorá zvýši šance párov na úspešné umelé oplodnenie (IVF).

Ako uviedla na stránke Univerzity Komenského v Bratislave jej hovorkyňa Lenka Miller, problém s neplodnosťou ročne postihuje viac ako 48 miliónov párov po celom svete.

Výskum

„Vďaka výskumu troch univerzít, a to **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Univerzity Komenského v Bratislave a Masarykovej univerzity v Brne i úspešnému prevodu duševného vlastníctva na komerčnú firmu sa na trh dostane nová technológia, ktorá zvýši šance párov na úspešné umelé oplodnenie,“ spresnila Lenka Miller.

Podľa Kataríny Šoltys z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského, ktorá prispela k spoločnému výskumu odberom biologického materiálu bez poškodenia embrya a jeho analýzou, ide o unikátnu kombináciu metodických prístupov od samotného typu biologického materiálu, cez spôsob spracovania, analýzu dát a vyhodnotenie.

„Celkom konkrétne byť nemôžem, keďže ide o predmet patentovej prihlášky, ktorý je dnes už vlastníctvom súkromnej firmy. Aj samotné využitie kultivačného média patrí medzi jeden z inovatívnych prvkov,“ dodala.

Ako priblížila, vždy je čo zlepšovať, či prístup, či skrátiť časovú náročnosť, či spracovanie biologického materiálu a ďalšie premenné, keďže úspešnosť IVF nie je stopercentná.

„Po biologickej stránke sú to aj faktory, ktoré súvisia s výberom vhodných buniek. Napríklad pri pacientkach, u ktorých je zvýšená pravdepodobnosť onkologického ochorenia, je výzvou zabezpečiť uchovanie buniek, ktoré by jej mohli v prípade vážneho ochorenia umožniť mať dieťa.

U mužov je výzvou napríklad fragmentovaná DNA v mužských pohlavných bunkách. Na odseparovanie najlepších spermií sa používajú akustické vlny a mikrofluidné zariadenia, ktoré umožňujú šetrnejšie získavanie vhodných spermií,“ povedala pre Univerzitu Komenského (UK) v Bratislave Katarína Šoltys.

miRNA molekuly

Ako ukazovatele analyzujú miRNA molekuly. „MiRNA molekuly sú RNA molekuly, ktoré sú oveľa kratšie ako DNA a predstavujú kópiu časti DNA, ktorá je v bunke aktívna. Pochádzajú priamo z embrya, ale získavame ich z tekutiny, teda kultivačného média, v ktorom sa embryo nachádza, embrya sa vôbec nedotýkame. Je to jeden z významných parametrov, ktorý dokáže naznačiť správny výber embrya,“ pokračovala.

Vysvetlila, že na Slovensku sa úspešnosť IVF pohybuje okolo 60 percent, zahraničné centrá asistovanej reprodukcie uvádzajú približne rovnaké čísla.

„Najvyššiu deklarovanú úspešnosť IVF som našla v Los Angeles, kde uvádzajú až 88 percent, ale je otázne, či je to pravda. Závisí to aj od toho, čo všetko je do štatistiky zahrnuté, avšak keďže každé pracovisko spracováva a vyhodnocuje výsledky odlišným spôsobom, nie je možné ich priamo porovnávať. Dôležitejšia by však bola štatistika, koľko tehotenstiev sa skončí narodením dieťaťa,“ ozrejmila.

Patenty

Podľa hovorkyne Univerzity Komenského, pribudne na Slovensku ročne asi sto patentov. Tretina z nich pochádza z univerzít, väčšinou však technického zamerania.

„Tento rok sa končí viacero projektov, preto očakávame, že ich bude ešte viac,“ doplnila Lenka Levarská z Centra transferu technológií UK (CTT), ktoré riadi a spravuje priemyselné vlastníctvo vytvorené na Univerzite Komenského v Bratislave.



Nemôžeme sa podľa nej porovnávať s technickými vysokými školami, náš potenciál je menší.

„To, či niekto napokon patentovú ochranu získa, je otázkou niekoľkých rokov. Konanie o patentovej prihláške je náročné a to, či na vynález bude udelený patent, závisí od toho, či ide o celosvetovo nový vynález, či je výsledkom vynálezcovskej činnosti a či je priemyselne využiteľný,“ zhrnula na stránke univerzity Lenka Levarská.

Ako sme vás informovali, problém sterility rieši na Slovensku približne 15 až 20 percent párov, pričom u 30 percent párov je príčina neplodnosti na strane muža. Asi 20 percent žien nemôže vyprodukovať zdravé a životaschopné vajíčko, ktoré by bolo možné oplodniť.

Aj na Slovensku preto prerazil trend preventívneho zmrazovania vajíčok, pričom siahajú po ňom aj mladí s ťažkými diagnózami.

O efektívnejšej metóde umelého oplodnenia informovala aj Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach, ktorá tento rok uzavrela spoluprácu s českou firmou zameranú na komerčný rozvoj vznikajúceho know-how a vedecké technológie univerzity týkajúce sa umelého oplodnenia.

Spolupráca nadväzuje na transfer pokrokovej technológie pre metódu in vitro fertilizácie (IVF) objavenej v laboratóriách Univerzity Pavla Jozefa Šafárika.

„Zefektívnenie umelého oplodnenia z dielne univerzity by sa tak malo dostať do praxe. V rámci Slovenska sa podľa univerzity vytvára unikátne partnerstvo výskumného prostredia so zahraničnou holdingovou spoločnosťou, ktoré sa formovalo prostredníctvom Technologického a inovačného parku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (TIP-UPJŠ),“ napísala TASR.

Veľký krok

Na otázku, či neprišiel čas na výchovu už detí na základných školách o ich budúcom reprodukčnom zdraví a či si mladí uvedomujú odpovedala na otázku Zdravotníckych novín v nedávnom rozhovore aj uznávaná odborníčka na reprodukčné zdravie doc. MUDr. Silviou Toporcerovou, PhD., MBA.

„Neuvedomujú si to. A ak mám zhodnotiť naše vzdelávanie detí v téme reprodukčné zdravie a rodičovstvo, tak to spája jedno slovo – tragédia. Dospelé ženy, ktoré k nám prídu ako 30-ročné, nemajú v podstate vo veľkej časti prípadov absolútne žiadnu informáciu o tom, ako ten ich vlastný menštruačný cyklus prebieha, kedy je reálne, aby žena mohla otehotnieť. Na druhej strane nevedia, kedy sa tehotenstvu brániť a kedy sa reálne o dieťa snažiť.

Ako počúvam a vnímam od známych, ktoré majú deti v školskom veku, tak reprodukčné zdravie je na väčšine škôl vlastne samoštúdium – deti sa k týmto informáciám dostávajú samy, nekontrolovane a bez vysvetlenia. Samotní učitelia majú s témou problém a mnohí sa tomu absolútne nechcú venovať,“ povedala v rozhovore.

Docentka na gynekologicko-pôrodníckej klinike: Vzdelávanie detí v téme reprodukčné zdravie? Tragédia

Ako však vyzdvihla, Spoločnosti pre asistovanú reprodukciu sa tento rok podarila veľká vec.

„Zdravotné poisťovne súhlasili, že budú hrať mrazenie vajíčok pri dvoch onkologických diagnózach – a to pri karcinóme prsníka a lymfóme. Prvý kontakt onkológa a správne nasmerovanie je u týchto žien kľúčové.

Onkologická liečba ich môže úplne vyliečiť z ich základného ochorenia, avšak vo veľkej časti prípadov im môže úplne zničiť vaječníky a vziať šancu do budúcnosti mať geneticky vlastné dieťa.

Doteraz sme sa stretávali s fenoménom, že z desiatich onkologických pacientok, ktoré prídu na konzultáciu, tak sedem k procesu ani nepristúpi, lebo ich onkológ si myslí, že to netreba riešiť. Diagnóza onkologického ochorenia je taká extrémna životná zmena, že ja ich aj chápem. Naozaj je to v tom prvom momente to posledné, čo ich trápi.

Veľké štúdie sa však zhodujú v tom, že majú vysokú šancu na uzdravenie, a práve vtedy ich začne trápiť to B, že nemysleli na svoju plodnosť, a už nemôžu mať geneticky vlastné deti. Tento moment je pritom po vyliečení pacientky ten, ktorý im najviac zhoršuje kvalitu života.

Preto by mal byť v prvej fáze práve onkológ tým odborníkom, ktorý im povie: áno, máte onkologické ochorenie, ale máte 90 % šancu, že toto ochorenie zvládneme, a treba myslieť aj na budúcnosť.

Verím, že aj táto zmena v zákone, ktorá sa našej odbornej spoločnosti podarila, onkologickým pacientkam uľahčí rozhodovanie a zlepši budúcnosť,“ uzavrela.

Autor: red



Botanická záhrada v Košiciach ponúka návštevníkom novinky aj kultúrne podujatia [📄](#)

📅 28. 7. 2023, 16:40, Zdroj: kosiceonline.sk 🌐, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 4 672 GRP: 0,10 OTS: 0,00 AVE: 442 EUR

Košice Zaujímavosti

Do jej areálu prichádzajú turisti z celého sveta.

Košickú botanickú záhradu navštívi v lete približne päť až šesťtisíc ľudí mesačne. Okrem toho tam zavítajú nielen Košičania, ale aj turisti z celého sveta, napríklad z Ameriky či Afriky.

„Počas leta môžu vidieť všetky dôležité expozície, ktoré máme k dispozícii. Je to expozícia dekoratívnych rastlín, expozícia vodných močiarnych rastlín, veľké arborétum s náučným dendrologickým chodníkom, kde sa ľudia môžu dozvedieť o našich drevinách, ale aj cudzokrajných, a, samozrejme, všetky expozície v skleníkoch,“ uviedol pre Rádio Košice riaditeľ Botanickej záhrady **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** Pavol Mártonfi.

Košickú botanickú záhradu navštívi v lete približne päť až šesťtisíc ľudí mesačne / TASR

V areáli nedávno pribudla bylinková záhrada, ktorá je prispôbena aj pre nevidiacich. Mártonfi pripomenul, že pre návštevníkov je počas sezóny pripravené aj Kultúrne leto:

„Začali sme koncertom, bol to Pražský komorný zbor a orchester Piccolo Coro a Piccola Orchestra, bolo to s veľkým úspechom vypredané, ale ešte chystáme 30. júla koncert Roba Opatovského, takže všetkých na neho pozývam.“

Botanická záhrada pred niekoľkými mesiacmi otvorila návštevnícke centrum, v ktorom okrem iného sídli aj kaviareň.

Autor: RÁDIO KOŠICE

Autor: Autor: RÁDIO KOŠICE



Fenoménu UFO [↗](#)

📅 28. 7. 2023, 19:47, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Kľúčové slová: **UPJŠ**
Dosah: **337 500 GRP**; **7,50 OTS**; **0,08 AVE**; **32812 EUR**

Patrik Švajda, moderátor:

Neidentifikované objekty na oblohe, záhadné pozorovania či ukoristené mimozemské plavidlá.

Zuzana Čimová, moderátorka:

Vojenský veteráni vypovedali pred americkým kongresom o fenoméne zvanom UFO.

Patrik Švajda, moderátor:

Vedci sú ale k týmto javom stále skeptickí.

Redaktor:

Tieto pozorovania objektov v našom vzdušnom priestore nie sú ojedinelé, ale časté, no hlásia ich len málokedy. Vojaci, posádky lietadiel i piloti. Stigma je silná a boja sa o tom hovorí.

David Grusch, major vo výslužbe, Letectvo USA:

Viacrát ma počas pôsobenia v armáde informovali o dlhoročnom programe vyhľadávania havarovaných UFO a reverznom inžinierstve. Ďalší prístup mi zamietli a keď som to hlásil nadriadeným, odniesla si to moja povest'

Jozef Demeter, redaktor:

Takto pred Kongresom vypovedali bývalí vojaci. Tento slovenský ufológ hovorí, že to môže pomôcť pri hľadaní pravdy o fenoméne UFO.

Miroslav Karlík, ufológ:

Začalo sa niečo konečne hýbať v otvorenosti k týmto prípadom pozorovania neznámych objektov. Ja si myslím, že mnohé veci sa behom nejakých desiatich rokov úplne zmenia. Myslím zmenia aj názor aj vedci, ale aj médiá.

Pavol Bobík, astrofyzik, Ústav experimentálnej fyziky SAV:

Sú to nejaké javy, ktoré sú náhodné, neopakovateľné, ako keby na hranici toho čo veda vie uchopiť svojimi metódami. Všetky doterajšie nejaké exaktnejšie a dlhšie skúmania dopadli nejakými negatívnymi reportmi.

Jozef Demeter, redaktor:

Na Slovensku vraj máme zdokumentovaných až devätnásť pozorovaní UFO.

Miroslav Karlík, ufológ:

Máme prvý záznam v levočskej kronike v roku 1668 pozorovali nad Levočou strieborného jaštera, ktorý preletel nad Levočou.

Štefan Parimucha, astrofyzik **UPJŠ** v Košiciach:

Ja si skôr myslím, že to UFO nie sú mimozemšťania. Určite existuje život vo vesmíre, ja si to dlhodobo myslím.

Jozef Demeter, redaktor:

V odpovedi na otázku, či sme vo vesmíre sami, sme teraz podľa vedcov bližšie ako kedykoľvek predtým. Život možno nájdeme takpovediac na vlastnom dvore, pod povrchom planét či mesiacov našej slnečnej sústavy.

Štefan Parimucha, astrofyzik **UPJŠ** v Košiciach:

Na mesiacoch veľkých obrích planét Jupiter a Saturn, pod povrchom, kde sú vhodná teplota. Je tam vhodné chemické zloženie, ktoré je veľmi podobné tomu, čo je napríklad v našich oceánoch.

Pavol Bobík, astrofyzik, Ústav experimentálnej fyziky SAV:



Ten príbeh tu bol ešte za dôb Galilea, ktorý povedal, že slnká a teda hviezdy sú slnká, a existujú okolo nich planéty a sú na nich nejaké bytosti. Čiže ten príbeh tu existuje stovky rokov. Dnes je to iné kvalitatívne v tom, že tie základná časti príbehu možno že rozlúskneme. Napríklad to, že či na exoplanétach v atmosférach sú biomarkery.

Jozef Demeter, redaktor:

Ak už raz život mimo našu Zem objavíme, ocitneme sa vraj v úplne novom svete.

Pavol Bobík, astrofyzik, Ústav experimentálnej fyziky SAV:

Ak je nejaký vznik života pravdepodobný, tých hviezd a galaxií je vo vesmíre toľko, že v množstve prípadov by malo dôjsť k vzniku mimozemských civilizácií. A teda prečo to nevidíme? Hľadáme zle alebo nejaká iná príčina?

Jozef Demeter, redaktor:

Jozef Demeter, Televízia Markíza.



Novinka pri výmene kolenného a bedrového kĺbu: Pacient sa po operácii zotaví oveľa skôr

30. 7. 2023, 15:00, Zdroj: mediweb.hnonline.sk, Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 510 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 260 EUR

Inovatívny patientsky program sa začína desať týždňov pred plánovanou operáciou. Dôraz je na dôslednej predoperačnej príprave.

Klinika ortopédie a traumatológie pohybového ústrojenstva Univerzitnej nemocnice L. Pasteura a Lekárskej fakulty **UPJŠ** v Košiciach je prvým klinickým pracoviskom na Slovensku i v Česku, ktoré pripravilo cestu pre pacienta na rýchlu regeneráciu po výmene kolenného a bedrového kĺbu.

„Cieľom programu je využitie najnovších odborných prístupov a moderných technológií, ktoré našim pacientom môžu zabezpečiť efektívnejší liečebný proces pri implantácii kĺbovej náhrady, čím získajú plnú sebestačnosť oveľa skôr,“ povedal riaditeľ Univerzitnej nemocnice L. Pasteura MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH.

Informácie

Na každú operáciu a následné zotavenie sa je potrebné svoje telo dobre pripraviť. Skúsenosti ukazujú, že informácií o tom, čo pacienta v nemocnici čaká, nikdy nie je dosť.

Riešením je komplexný patientsky program pod názvom Patientska cesta. Celým procesom a jeho hlavnými míľnikmi pacienta prevedie skúsený personál a pokúsi sa zaistiť vyšší komfort liečby a rýchlejšiu rekonvalescenciu.

Na výmenu bedrového kĺbu sa čaká 13 mesiacov, na vybratie žlčníka až dva roky. Operácie sa ani rok po pandémie nepodarilo dohnať

Pacient je od začiatku aktívne zapojený do liečby. Všetko sa začína už 10 týždňov pred plánovanou operáciou. Výsledkom je informovaný pacient s dôslednou predoperačnou prípravou.

„Tá spočíva v príprave pacienta po fyziologickej stránke až po jeho psychickú pohodu s dodržaním odporúčaných zásad správnej výživy, hygieny na prevenciu vzniku infekcie umelej kĺbovej náhrady, praktizovaním odporúčaných predoperačných cvičení, až po voľbu optimálnej anestézie a analgézie. Cieľom je zníženie operačného stresu a rýchlejšie uzdravenie po operačnom výkone,“ vysvetľuje koordinátor projektu MUDr. Rastislav Šepitka, MPH z Kliniky ortopédie a traumatológie pohybového ústrojenstva.

Štyri kroky

Skorý návrat do aktívneho života je v ceste pacienta, pripravovaného na endoprotézu bedrového alebo kolenného kĺbu, zhrnutý do štyroch kľúčových krokov:

1. **EDUKÁCIA – DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE** – brožúrky, patientska akadémia (stretnutie pacientov pred i po operačnom zákroku, vymenia si skúsenosti, odborný personál pacientom poradí, zodpovie im na všetky otázky a zároveň získa spätnú väzbu), individuálne nastavená mobilná aplikácia a edukačná sestra, pripravená pacientovi vysvetliť akékoľvek nejasnosti.

2. **HYGIENA – ZNÍŽENIE RIZIKA INFEKČIE** - adekvátna predoperačná príprava, dodržanie hygienických zásad a používanie antibakteriálnych prípravkov ešte pred hospitalizáciou.

3. **VČASNÁ MOBILIZÁCIA – RÝCHLEJŠIE ZOTAVENIE** - Vďaka modernému prístupu k liečbe bolesti sa môžu pacienti postaviť na operovanú končatinu už v samotný deň operácie. Postupne začnú zaťažovať nový kĺb, rýchlejšie získajú sebestačnosť, sebaistotu a silu do ďalšej rehabilitácie.

4. **REHABILITÁCIA – CVIČENIE PRED A PO OPERÁCII** - To, ako bude nový umelý kĺb fungovať, závisí od mnohých faktorov a niektoré z nich môže ovplyvniť len sám pacient. Fyzioterapeut mu odporučí vhodné cvičenia, ktoré posilnia svaly už pred operáciou, a tak umožnia skrátiť dĺžku rekonvalescencie po operácii. Odporúčané cvičenia pre pacientov budú dostupné aj na Youtube kanáli UNLP Košice.

„Ak pacient poctivo prejde všetkými štyrmi odporúčanými krokmi, odmenou mu bude kratšia dĺžka pasívneho pobytu na lôžku, čím sa zároveň zníži riziko viacerých pooperačných komplikácií (bolesti, trombóza, opuch) a návrat pacienta do bežného života bude rýchlejší a príjemnejší,“ dodáva doc. MUDr. Marek Lacko, PhD., prednosta Kliniky ortopédie a traumatológie pohybového ústrojenstva.

Autor: red



Najvýkonnejší teleskop prepisuje učebnice. Posúva hranice poznania o celom vesmíre i o minulosti Zeme [🔗](#)

📅 30. 7. 2023, 17:53, Zdroj: [tvnoviny.sk](#) [🔗](#), Vydavateľ: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Autor: Jozef Demeter, Ľubomíra Ivanková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 289 545 GRP: 6,43 OTS: 0,06 AVE: 1670 EUR

Supermasívne čierne diery, hľadanie planét podobných Zemi a galaxie staré ako sám vesmír. Už rok sledujeme pozorovania najvýkonnejšieho teleskopu, aký kedy ľudstvo vyrobilo. Už teraz vraj prepisuje učebnice.

Po dekádoch príprav vypustili desaťmiliardový teleskop Jamesa Webba. Mesiace putoval 1,5 milióna kilometrov od Zeme a kalibroval sa. Prvé fotografie vyrazili dych vedcom i verejnosti.

„Prvé výsledky s JWST sľubujú ešte prevratnejšie výsledky, než dosiahol Hubblov ďalekohľad,“ povedal Štefan Parimucha, astrofyzik **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Podľa Pavla Bobíka, astrofyzika Ústavu experimentálnej fyziky SAV, sú prekvapení, čo našiel tam, kde ešte nikto nikdy nebol. „Pozrel sa do ranného vesmíru a zistil, že to tam vyzerá inak, ako sme si mysleli. Tie veci tam vyzerajú staršie, rozvinutejšie.“

Prečítajte si tiež:

Pri Rimavskej Sobote preletelo vesmírne teleso. Ľudí vydesili zvláštne zvuky

Galaxie, ktoré vznikli iba 320 miliónov rokov po Veľkom tresku, boli plne rozvinuté.

„Zistil úžasné veci, ktoré boli v rozpore s tým, čo sme vedeli. Budeme musieť mnohé veci preformulovať,“ potvrdil Ján Svoreň z Astronomického ústavu SAV.

Veľké očakávania sú od teleskopu v oblasti pozorovania exoplanét. Dokáže analyzovať ich atmosféru a hľadať v nej biomarkery.

Teleskop posúva hranice poznania i o našej vlastnej minulosti o tom, ako sa na Zem dostala voda.

Autor: Jozef Demeter, Ľubomíra Ivanková



Oko do vesmíru [📄](#)

📅 30. 7. 2023, 19:49, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Kľúčové slová: **UPJŠ**
Dosah: **337 500 GRP**; **7,50 OTS**; **0,08 AVE**; **25312 EUR**

Zuzana Čimová, moderátorka:

Supermasívne čierne diery. Hľadanie planét podobných Zemi a galaxie staré ako sám vesmír.

Patrik Švajda, moderátor:

Rok sledujeme pozorovania najvýkonnejšieho teleskopu, aký kedy ľudstvo vyrobilo. Už teraz vraj prepisuje učebnice.

Jozef Demeter, redaktor:

Takto sme po dekádach príprav vypustili 10 miliardový teleskop Jamesa Webba, mesiace putoval jeden a pol milióna kilometrov od Zeme a kalibroval sa. Prvé fotografie vyrazili dych vedcom i verejnosti.

Štefan Parimucha, astrofyzik **UPJŠ** v Košiciach:

Prvé výsledky z James Web Space teleskopu sľubujú ešte prevratnejšie výsledky, ako dosiahol Hubblov ďalekohľad.

Pavol Bobík, astrofyzik, ústav experimentálnej fyziky SAV:

Budeme prekvapení čo našiel tam, kde ešte nikto nikdy nebol. Pozrel sa tam, kde ešte nikto nikdy nebol, do reálneho vesmíru a zistil, že to tam vyzerá inak, než sme si predstavovali. Že tie veci tam vyzerajú staršie.

Jozef Demeter, redaktor:

Galaxie, ktoré vznikli iba 320 miliónov rokov po Veľkom tresku, boli plne rozvinuté.

Ján Svoreň, Astronomický ústav SAV:

Zistil veci, ktoré boli vlastne v rozpore s tým, čo sme doteraz vedeli. Museli sme mnohé, alebo budeme ešte musieť mnohé veci prerobiť, preformulovať.

Pavol Bobík, astrofyzik, ústav experimentálnej fyziky SAV:

To sa zopakovalo v podstate aj s supermasívnymi čiernymi dierami, kde našiel supermasívno čierne diery skôr, než by sme čakali. A existujú prvé lastovičky, ktoré hovoria. Toto by bolo ohromná zmena v tom, čo sme si mysleli, že vesmír je starší. Vesmír nemá 13,8 miliardy rokov, ale myslím bude mať 26 alebo.

Jozef Demeter, redaktor:

Veľké očakávania od teleskopu sú v oblasti pozorovania exoplanét. Dokáže analyzovať ich atmosféru a hľadať v nej biomarkery.

Štefan Parimucha, astrofyzik **UPJŠ** v Košiciach:

Vďaka svojim možnostiam vlastne prenikol hlboko do atmosfér. V tom spektre extrasolárnej planéty našli vodu. Hej a voda vieme, že to je vlastne základný prvok pre život.

Jozef Demeter, redaktor:

Teleskop posúva hranice poznania i o našej vlastnej minulosti, o tom, ako sa na Zem dostala voda.

Ján Svoreň, Astronomický ústav SAV:

V páse asteroidov našiel kométu, ktorá mala okolo seba obrovskú hmlovitú obálku z vody a ukazuje sa, že proste aj v kométach je dostatok vody na to, aby mohli zásobiť pozemské oceány.

Jozef Demeter, redaktor:

Jozef Demeter, Televízia Markíza.